

Βρυξέλλες, 5.12.2018
C(2018) 8111 final

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5.12.2018

σχετικά με τον διεθνή ρόλο του ευρώ στον τομέα της ενέργειας

{SWD(2018) 483 final}

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5.12.2018

σχετικά με τον διεθνή ρόλο του ευρώ στον τομέα της ενέργειας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το ευρώ είναι ένα σταθερό, αξιόπιστο και διεθνώς αναγνωρισμένο νόμισμα, ευρέως αποδεκτό για διεθνείς πληρωμές. Το 2017 περίπου το 36 % της αξίας των διεθνών συναλλαγών τιμολογήθηκε ή διακανονίστηκε σε ευρώ. Το ευρώ αντιπροσωπεύει περίπου το 20 % των διεθνών συναλλαγματικών αποθεμάτων των αλλοδαπών κεντρικών τραπεζών. Το εν λόγω ποσοστό είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό της ζώνης του ευρώ στο παγκόσμιο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ).
- (2) Τα ενεργειακά βασικά προϊόντα, ιδίως το αργό πετρέλαιο, είναι οι πρώτες ύλες με τους μεγαλύτερους όγκους εμπορικών συναλλαγών στην ΕΕ και παγκοσμίως. Οι ετήσιες εμπορικές συναλλαγές στις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας υπερβαίνουν τα 40 τρις. EUR. Πάνω από το 90 % των συγκεντρωτικών συναλλαγών που αφορούν το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και άλλα ενεργειακά βασικά προϊόντα πραγματοποιούνται σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ.
- (3) Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ενέργειας παγκοσμίως, καθώς εισάγει πάνω από το ήμισυ της ενέργειας που καταναλώνει. Η Ευρώπη εισάγει περίπου το 90 % του πετρελαίου που χρειάζεται και περίπου το 70 % του φυσικού αερίου που χρειάζεται.
- (4) Τα τελευταία πέντε έτη, οι ετήσιες εξωτερικές ενεργειακές δαπάνες της ΕΕ ανήλθαν περίπου σε 300 δισ. EUR κατά μέσο όρο. Η συντριπτική πλειονότητα των μακροπρόθεσμων συμβάσεων που διέπουν τις εισαγωγές ενέργειας της ΕΕ (εκτιμώμενη σε 80-90 %) δεν συνομολογούνται σε ευρώ, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών ενέργειας της ΕΕ προέρχεται από τη Ρωσία (περίπου 34 %), τη Μέση Ανατολή και την Αφρική (περίπου 33 % και για τις δύο) και τη Νορβηγία (περίπου 20 %, κατανομημένο σχεδόν κατά το ήμισυ σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο· παραδόσεις φυσικού αερίου με βάση συμβάσεις συνομολογηθείσες σε ευρώ).
- (5) Οι σχέσεις μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών όσον αφορά την ενέργεια συχνά διέπονται από διακυβερνητικές συμφωνίες, πολλές εκ των οποίων έχουν ως αντικείμενο την αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου. Οι εν λόγω συμφωνίες παρέχουν πλαίσιο, πολιτική στήριξη και ασφάλεια δικαίου στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που διαπραγματεύονται εμπορικές συμφωνίες με προμηθευτές ενέργειας σε τρίτες χώρες.
- (6) Σύμφωνα με την οδηγία για τα αποθέματα πετρελαίου (2009/119/EK), τα κράτη μέλη διατηρούν αποθέματα αργού πετρελαίου έκτακτης ανάγκης και/ή αποθέματα πετρελαιοειδών έκτακτης ανάγκης. Για την τήρηση της υποχρέωσης διατήρησης αποθεμάτων, τα κράτη μέλη βασίζονται σε κεντρικούς φορείς διατήρησης αποθεμάτων και σε υπέχοντες υποχρέωση οικονομικούς φορείς οι οποίοι αγοράζουν,

διατηρούν, διαχειρίζονται και πωλούν αποθέματα πετρελαίου έκτακτης ανάγκης και ειδικά αποθέματα.

- (7) Οι τιμές αναφοράς αργού πετρελαίου που δημοσιοποιούνται από οργανισμούς κοινοποίησης τιμών χρησιμοποιούνται ως βάση αναφοράς για τις προμήθειες πετρελαίου. Χρησιμοποιούνται επίσης ως υποκείμενη βάση αναφοράς για άλλα ενεργειακά βασικά προϊόντα, όπως το φυσικό αέριο, καθώς και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για το αργό πετρέλαιο ή τα πετρελαιοειδή. Επί του παρόντος, δεν υφίστανται τιμές αναφοράς αργού πετρελαίου που εκφράζονται σε ευρώ.
- (8) Στην Ευρώπη έχουν αναπτυχθεί αρκετά κέντρα εμπορίας φυσικού αερίου, στα οποία προϊόντα φυσικού αερίου εκφραζόμενα σε ευρώ αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών. Παρά το αυξανόμενο μερίδιο συμβάσεων των οποίων οι τιμές βασίζονται σε κέντρα φυσικού αερίου, ορισμένες συμβάσεις προμήθειας βασίζονται εξ ολοκλήρου ή μερικώς σε συμβάσεις με τιμή αναφοράς την τιμή του πετρελαίου οι οποίες δεν συνομολογούνται σε ευρώ. Όσον αφορά τις ώριμες αγορές φυσικού αερίου, οι όγκοι φυσικού αερίου που αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών στα κέντρα είναι μεγαλύτεροι από τους όγκους φυσικού αερίου που πραγματικά καταναλώνονται.
- (9) Οι επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή μέσων πρόσβασης σε κεφάλαια, ασφαλίσεων και διαχείρισης κινδύνου σε φορείς υλοποίησης έργων σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα του ενεργειακού εφοδιασμού.
- (10) Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ στις συναλλαγές και τις επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας και, παράλληλα, η εξασφάλιση γενικής οικονομικής αποδοτικότητας θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ και θα μειώσουν τον κίνδυνο διακοπής του ενεργειακού εφοδιασμού. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα έχουν μεγαλύτερη αυτονομία η οποία θα τους επιτρέπει να καταβάλλουν ή να δέχονται πληρωμές στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές τους, καθώς και να χρηματοδοτούνται με χαμηλότερη έκθεση στην άσκηση προσφυγών από δικαιοδοσίες τρίτων χωρών.
- (11) Η παρούσα σύσταση της Επιτροπής παρέχει μη εξαντλητικές κατευθυντήριες γραμμές για την επίτευξη ευρύτερης χρήσης του ευρώ στον τομέα της ενέργειας, δεδομένων των ειδικών απαιτήσεων που καθορίζονται ανωτέρω.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Ευρύτερη χρήση του ευρώ σε διεθνείς συμφωνίες και μη δεσμευτικές πράξεις στον τομέα της ενέργειας

- (1) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν την ευρύτερη χρήση του ευρώ στις σχέσεις τους με τρίτες χώρες στον τομέα της ενέργειας, όπως, μεταξύ άλλων, σε συμβάσεις στο πλαίσιο διμερών και πολυμερών διεθνών συμφωνιών ή μη δεσμευτικών πράξεων, όπως μνημόνια συνεννόησης.
- (2) Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, όταν συνάπτουν διακυβερνητικές συμφωνίες με τρίτες χώρες, να περιλαμβάνουν πρότυπη ρήτρα εκπονηθείσα από την Επιτροπή, η οποία αφορά τη χρήση του ευρώ ως προκαθορισμένου νομίσματος.
- (3) Η Επιτροπή θα επιστά συστηματικά την προσοχή των κρατών μελών στη χρήση του ευρώ στο πλαίσιο της γνώμης που εκδίδει προς τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις

διακυβερνητικές συμφωνίες και τις μη δεσμευτικές πράξεις μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών στον τομέα της ενέργειας (απόφαση για τις ΔΣ). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν παρόμοια προσέγγιση, όταν αυτό είναι εφικτό, στην περίπτωση μη δεσμευτικών πράξεων στον τομέα της ενέργειας.

Ευρύτερη χρήση του ευρώ στις συναλλαγές στον τομέα της ενέργειας από συμμετέχοντες στην ευρωπαϊκή αγορά

- (4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την ευρύτερη χρήση του ευρώ από συμμετέχοντες στην ευρωπαϊκή αγορά στις συναλλαγές τους στον τομέα της ενέργειας.
- (5) Οι κεντρικοί φορείς διατήρησης αποθεμάτων που δημιουργήθηκαν από τα κράτη μέλη δυνάμει της οδηγίας 2009/119/ΕΚ και οι υπέχοντες υποχρέωση οικονομικοί φορείς θα πρέπει να διευρύνουν το ποσοστό των συμβάσεων που βασίζονται στο ευρώ και σχετίζονται με την αγορά, τη διατήρηση, τη διαχείριση και την πώληση αποθεμάτων πετρελαίου έκτακτης ανάγκης και ειδικών αποθεμάτων, καθώς και των συμβάσεων που σχετίζονται με αποθέματα τα οποία διατηρούνται δυνάμει διμερών συμφωνιών ή συμβατικών δικαιωμάτων για την αγορά ορισμένων όγκων αποθεμάτων (δελτίων).
- (6) Οι συμμετέχοντες στις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας θα πρέπει να χρησιμοποιούν περισσότερες συμβάσεις στον τομέα της ενέργειας συνομολογούμενες σε ευρώ.
- (7) Οι συμμετέχοντες στην αγορά θα πρέπει να διευκολύνουν τη δημιουργία κέντρων υγροποιημένου φυσικού αερίου και την προώθηση αυτών εντός της ΕΕ, με τιμές υποκείμενων και παράγωγων προϊόντων εκφραζόμενες σε ευρώ, ώστε να υποστηρίζονται η ευρύτερη χρήση τιμών βάσει του δείκτη των κέντρων και, κατά συνέπεια, η συνομολόγηση των εν λόγω συμβάσεων σε ευρώ.
- (8) Οι οργανισμοί κοινοποίησης τιμών θα πρέπει να διευκολύνουν τη δρομολόγηση τιμών αναφοράς αργού πετρελαίου εκφραζόμενων σε ευρώ.
- (9) Τα χρηματιστήρια βασικών προϊόντων θα πρέπει να διευκολύνουν την περαιτέρω κατάρτιση συμβάσεων παραγωγών σε ευρώ για το αργό πετρέλαιο και τα προϊόντα διύλισης.

Ευρύτερη χρήση του ευρώ από επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σε έργα και συναλλαγές στον τομέα της ενέργειας

- (10) Τα κράτη μέλη και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες θα πρέπει να ενθαρρύνουν την ευρύτερη χρήση του ευρώ σε έργα και χρηματοοικονομικές συναλλαγές στον τομέα της ενέργειας.

Παρακολούθηση

- (11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν σε ετήσια βάση στην Επιτροπή όλες τις διαθέσιμες αναλυτικές πληροφορίες όσον αφορά την κατάσταση εφαρμογής της παρούσας σύστασης.

Επανεξέταση

- (12) Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εφαρμογή της παρούσας σύστασης τρία έτη μετά την έκδοσή της και θα αξιολογήσει κατά πόσον απαιτούνται πρόσθετα μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τις υποβληθείσες πληροφορίες από τα κράτη μέλη.

Αποδέκτες

- (13) Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη, τους κεντρικούς φορείς διατήρησης αποθεμάτων που δημιουργήθηκαν από τα κράτη μέλη δυνάμει της οδηγίας 2009/119/ΕΚ και τους υπέχοντες υποχρέωση οικονομικούς φορείς, καθώς και στους συμμετέχοντες στις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας, τους οργανισμούς κοινοποίησης τιμών, τα χρηματιστήρια βασικών προϊόντων και τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Βρυξέλλες, 5.12.2018

Για την Επιτροπή
Valdis DOMBROVSKIS
Αντιπρόεδρος